

ONLINE KORZÓ, AVAGY VIRTUÁLIS ÁLLAM?

A közösségi oldalak a világ új hatalmai?

Aki jelen akar lenni, az ott van. Mármost a közösségi oldalon, mostanság leginkább a Facebookon.

Nem új ez az emberiség történetében, csak a forma, a technikai eszköz változott. Az agorák, fórumok, piacterek, korzók mindig is népszerűek voltak, ott nem kellett ürügy a jelenléthez, lehetett találkozni csak úgy másokkal, és ezáltal információhoz jutni, véleményt nyilvánítani. Ma ezt a szerepet a közösségi oldalak, ezek közül is messze kimagasló módon a Facebook tölti be. A virtuális korzón sétálók pedig vérmérsékletüktől függően osztják meg életük olykor igencsak intim vonatkozásainak dokumentumait a közösséggel, lájkolással árulják el vonzódásukat valamihez vagy valakihez, és meg sem fordul a fejükben, hogy ezzel saját vagyoniuk egy részét – az adatvagyonukat - szolgáltatják ki.

A közösségi oldalak fenntartásához, működtetéséhez és fejlesztéséhez szükséges hardver, szoftver és humán erő bizony nem kevés pénzbe kerül, amelyet elsődlegesen a hirdetésekkel lehet előteremteni. 2010.-ben az amerikai reklámpiac összes kiadásának 30%-át költötték el a Facebookon. Egy közösségi oldal, sőt inkább nevezhetjük közösségi médiának, értéke annál nagyobb, minél több a regisztrált felhasználója. Ebből következik, hogy minden egyes Facebook profil bizony konkrétan pénzt ér az üzemeltetőnek, nem is keveset, a jelenlegi becslések szerint legalább 120 Eurót.

A hírek szerint ráadásul a Facebook nem elégszik meg azzal, hogy a felhasználónak teret biztosítva a közösségi jelenléthez, mintegy mellékesen hirdessen az oldalon, hanem a célzott reklám érdekében a felhasználókról minél pontosabb profilt épít fel. Újabban derült fény arra, hogy a Facebook a kijelentkezés után is nyomon követi a felhasználót, és rögzíti azoknak az oldalaknak a címét, amelyeket meglátogat. Ez annál is könnyebb, mivel a Facebook egyre több oldallal áll összeköttetésben, egyre több online szolgáltatásba tudunk a Facebook profilunkon keresztül bejelentkezni.

A Facebook a regisztrált felhasználók száma alapján a világ harmadik legnagyobb országa lenne. És bár nincsenek hagyományos értelemben vett határai, mégis bizonyos szempontból szupranacionális országnak tekinthetjük.

Egy olyan virtuális ország polgárai vagyunk tehát, amely javarészt kívül helyezkedik azokon a nemzeti jogi kereteken, amelyek azonban vonatkoznak a regisztrált felhasználóira. A mintegy hárommillió magyar Facebook felhasználó tehát a közösségi hálón be kell tartsa a magyar jogszabályok előírásait, azonban nem bízhat abban, hogy feltétlenül a magyar jog által biztosított védelemben részesül.

A felhasználó felelős a közösségi oldalon tanúsított viselkedéséért, így- mint a közelmúlt eseményei is tanúsították – az itt tett rágalmozásért, becsületsértésért valódi büntetőeljárás indul. Ezzel szemben adatainknak a hatályos magyar joggal

ellentétes módon történő kezelése ellen a nemzeti jog alapján vajmi kevés reménnyel kereshetünk jogvédelmet.

Az adatvédelmi szabályozás alapelve, hogy csak az érintett személy tudtával, meghatározott célhoz kötötten, és csak abban a körben szabad a személyes adatokat kezelni. Az érintett jogosult megtudni, hogy milyen adatot kezelnek róla, kérheti azok helyesbítését, illetve törlését, amelynek az adatkezelő köteles eleget tenni. Adatot másnak átadni, külföldre továbbítani csak az érintett engedélyével, vagy jogszabályokban meghatározott esetekben lehet.

A Facebook azonban nem tájékoztat senkit arról, hogy egyes alkalmazások használatával milyen adatokat gyűjtenek rólunk össze, azokat hol kezelik, hova továbbítják, vagy honnan kérhetjük azok törlését.

Óriási botrányt kavart, amikor a Facebook alapbeállításával lehetővé tette az arcfelismerő szolgáltatásának működését. Egyesek szerint ezzel a Facebook a világ legnagyobb biometrikus adatbázisát építette ki. És ha figyelembe vesszük, hogy a Facebook saját statisztikája szerint is percenként Budapest lakosságát jócskán meghaladó számú kattintással történik adatszolgáltatás a kommenteléssel, lájkolással, megosztással, ismeretség létesítésével, fotók feltöltésével, nem is kell sci fi írói fantázia ahhoz, hogy belássuk, mekkora adatmennyiség van a Facebook birtokában. A nemzetállamok titkosrendőrségei milyen boldogok lennének, ha csak a töredékét tudnák annak, amit polgáraitól a Facebook tud. De a titkosrendőrségre és az általa végzett adatgyűjtésre vonatkoznak az adott nemzetállam jogszabályai, jogállamban ilyen eszközök igénybeviteléhez bírói engedély szükséges. A Facebookon azonban a titkos adatgyűjtéshez boldogan, szorgalmasan és önkéntesen mi szolgáltatjuk az adatainkat.

Az általunk egyszer már közzé tett adat pedig ott marad. Valahol, a virtuális világban még akkor is elérhető és személyünkhöz köthető lesz, ha nemcsak az adott fotót, vagy megosztást töröltük, hanem a teljes profilunkat is a közösségi oldalról.

A gyanútlan felhasználó mit sem tud arról például, hogy a Facebookon az általa használt, és összes ismerősének elküldött játék-alkalmazás egyúttal örökre és kitörölhetetlenül tárol minden adatot, amely az érintett személyek adatlapján található egy ki tudja hol található szerveren. És így van ez sok más, Facebook alkalmazással is.

A virtuális állam polgárát nem illeti meg a feledés joga. Így ha egyszer regisztráltunk, örökre ott hagyjuk adatainkat. Nincs valódi kilépés.

Facebook állam jogát a saját maga által meghatározott, és bármikor egyoldalúan megváltoztatható felhasználási feltételek alkotják. Ezekbe pedig a virtuális állam polgárainak semmilyen beleszólásuk nincs.

Kissé olyanok vagyunk mint Pinokkió a szamarak szigetén, élvezzük a játékot, és nem vesszük észre, hogy közben jó pénzért eladható szamarakká váltunk.